

Därför valde jag ställning
Fredrik Lundström berättar

RÖRLIGHET!

Coachen tipsar!

Tradition

I princip har vi byggt hus och ställningar på samma sätt sen vi blev bofasta. Vi har visserligen ändrat material och stilinriktningar under åren, men oberoende arkitektur så har sättet att bygga på sett ungefär likadant ut.

Jag tycker att vi generellt är stelbenta och konservativa i vårt sätt att testa nya arbetsmetoder och produkter som bidrar till en bättre arbetsmiljö och ergonomi. Kastblock, rep och armstyrka användes redan på romartiden.

Arbetsmomentet är visserligen beprövat men i ärlighetensnamn så känns det lite förlegat. Men vad beror det på? Är det smidigt? Snabbt? Eller finns det andra orsaker?

Visst är det så att vi fortsätter i samma hjulspår utan tid för varken reflektion eller utvärderingar. Våra seder och bruk har en stark påverkan på hur vi planerar och genomför olika arbetsmoment.

Att det kommer fler hjälpmedel som underlättar vårt dagliga arbete ser jag bara positivt på. Transporter av material horisontellt och lodrätt är en stor del av arbetet med att uppföra en byggnadsställning, det kan vi nog alla skriva under på.

Om en robot är lösningen på alla problem, eller om den får samma öde som plastcykeln på 80-talet, det återstår att se. Huvudsaken är att vi vågar prova och fortsätter hjälpa till att utveckla nya hjälpmedel för oss.

Vi är tyvärr en relativt liten bransch och vi i STIB bedriver utveckling inom tekniska kommittén. Den representeras av både medlemsföretag och leverantörer.

Jag vet att det finns innovativa och bra idéer som förbättrar arbetssituationen för ställningsbyggare ute i landet. Mitt slutord blir därför: Ni som ruvar på idéer, kontakta kansliet så får vi ta diskussion i tekniska kommittén.

*Trevliga sommarhälsningar
Anders Strömbäck*

Har du några idéer som skulle kunna förbättra arbetssituationen för ställningsbyggare?

Tveka inte att kontakta kansliet:

Adress: Box 38, 294 21 Sölvesborg
Telefon: 0456-33 30 95 E-post: info@stib.a.se

4

14

INNEHÅLL

Ordförande har ordet	2
Haveriet får allvarliga konsekvenser	4
Robotar axlar slitgörot	8
Årsstämman 2018	10
GDPR berör alla	13
Yrkes-SM	14
Beställaren fick betala dyrt för nedsmutsad ställning	17
Gemensamma riktlinjer för fallskydd	19
Coachen tipsar: Rörlighet	22
Därför valde jag ställning	26
Lösning korsord 2/2017	29
Korsord	31

Ställningsaktuellt
Ansvarig utgivare: Anders Strömbäck

REDAKTIONEN

Ingela Stjernberg, Håkan Carlsson, Daniel Pernikliski

Annonsering, annonsmaterial samt manuskript avsedda för publicering i tidning sändes under adress:

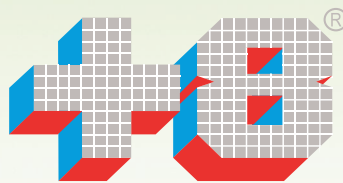
Ställningsaktuellt
Box 38
294 21 Sölvesborg

Tel: 0456-33 30 95
E-post: info@stib.a.se
STIB på internet: www.stib.a.se

Produktion/Tryck:
Holmbergs i Malmö AB
Tel: 040-660 66 00
Tidningen skickas till medlemsföretagen för distribution

Glad sommar önskar

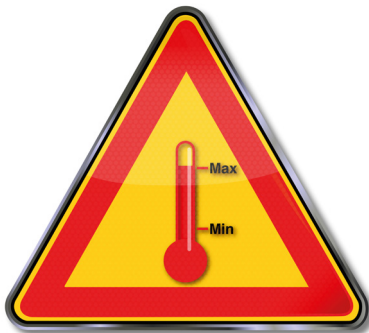
pluseight.net

Högre pensions- ålder tufft för byggare

Att Socialdemokraterna står bakom pensionsöverenskommelsen om att bland annat höja den lägsta pensionsåldern till 64 år, väckte ett ramaskri bland byggnadsarbetarna. På Byggnads kongress i Göteborg i maj talade statsminister Stefan Löfven.

– Vi måste inse att det finns de som sliter väldigt hårt och har svårt att jobba fram till 65. Men de som inte vill göra något åt systemet måste också förklara hur mycket mindre kan pensionerna bli. Livslängden ökar mer än vad man kunde förutse när det här pensionssystemet infördes och totalt sett behöver vi nog gå i pension lite senare, säger han.

Byggnadsarbetaren

Värme ökar risken för olyckor

Koncentrationsförmågan minskar när det är varmt, och det ökar risken för misstag och olyckor. Enligt Arbetsmiljöverket försämrar omdömet när det över 30 grader och den senaste tiden har många jobbat i de temperaturerna. Särskilt känsliga kan äldre byggnadsarbetare vara. I arbetsmiljölagen finns inga allmänna regler om vilken temperatur det max får vara. I stället är det grundregeln som gäller, att arbetsgivaren ska vidta åtgärder för att förebygga ohälsa. Det viktigaste rådet är att dricka mycket, trots att man inte är törstig, och man bör börja redan tidigt under dagen. Man ska dra ner på arbetstempot och ta många pauser. Det är också viktigt att skydda huvudet och att smörja in sig med solkräm.

Byggnadsarbetaren

Haverier får allv

Ställningsras har gjort att beställare och försäkringsbolag börjar bli kritiska. Har man inte egenkontrollen och andra dokument i sin ordning kan det bli en otroligt dyr historia. Har dessutom ett allvarligt brott begåtts kan det leda till böter och fängelse.

Förmodligen har ställningsrasen i Göteborg i februari i år inte undgått någon. Nu, efter utredningen, anmäler Arbetsmiljöverket det företag som byggt ställningen. I en intervju i Sveriges Radio berättar Arbetsmiljöverkets jurist, Jonas Hamark, att fästena både var för få och för ytliga.

– Under 2017 uppvaktade STIB såväl Arbetsmiljöverket som Arbetsmarknadsdepartementet och framförde en oro gällande för få och bristfälliga inspektioner. Syftet då var för en sundare konkurrens men vi framförde också vår oro för ställningshaverier. Nu med flera haverier bakom oss kan vi bara konstatera att vår oro var befogad, säger Håkan Carlsson, kanslichef för STIB.

Om man följer de tydliga regler som Arbetsmiljöverket har stiftat bör ett haveri inte kunna inträffa. Så när det ändå gör det är det troligtvis någon som har gjort fel. Vem?

– Det är väldigt vanligt att parterna skyller på varandra. Användarna säger att förankringarna var så här från början och ställningsentreprenören säger att användaren måste ha flyttat på dem, och det kan vi ju inte veta. Däremot bör man kolla att dokumentationen som ska finnas verkligen finns. Det ska ju dels finnas en plan för montering, dimensioneringshandlingar och dokumentation av kontrollen som görs innan ställningen lämnas över. Det här är dokument som ofta saknas och det

arliga konsekvenser

borde man egentligen kontrollera löpande vid inspektioner, säger Åke Norelius, Arbetsmiljöverkets projektledare för det regelverk som gäller ställningar.

Det är otroligt viktigt att det har gjorts en korrekt egenkontroll innan överlämnandet till beställaren, berättar Håkan Carlsson. Det säkerställer att ställningar och väderskydd är byggda enligt dimensioneringshandlingarna, som i sin tur visar att ställningen är beräknad för de krafter som kan uppstå just där, just då. Saknas de kan det få otroligt stora konsekvenser på försäkringsbeloppet, som vid haverier vanligtvis handlar om miljontals kronor.

Försäkringsbeloppet kan påverkas

– Försäkringsbolaget gör en egen utredning där man hänvisar till de föreskrifter som gäller för branschen. Om man inte följer dem kan det leda till en nedsättning av försäkringsbeloppet eller att det helt uteblir, säger Lars Jönsson, försäkringsförmedlare på Max Matthiessen.

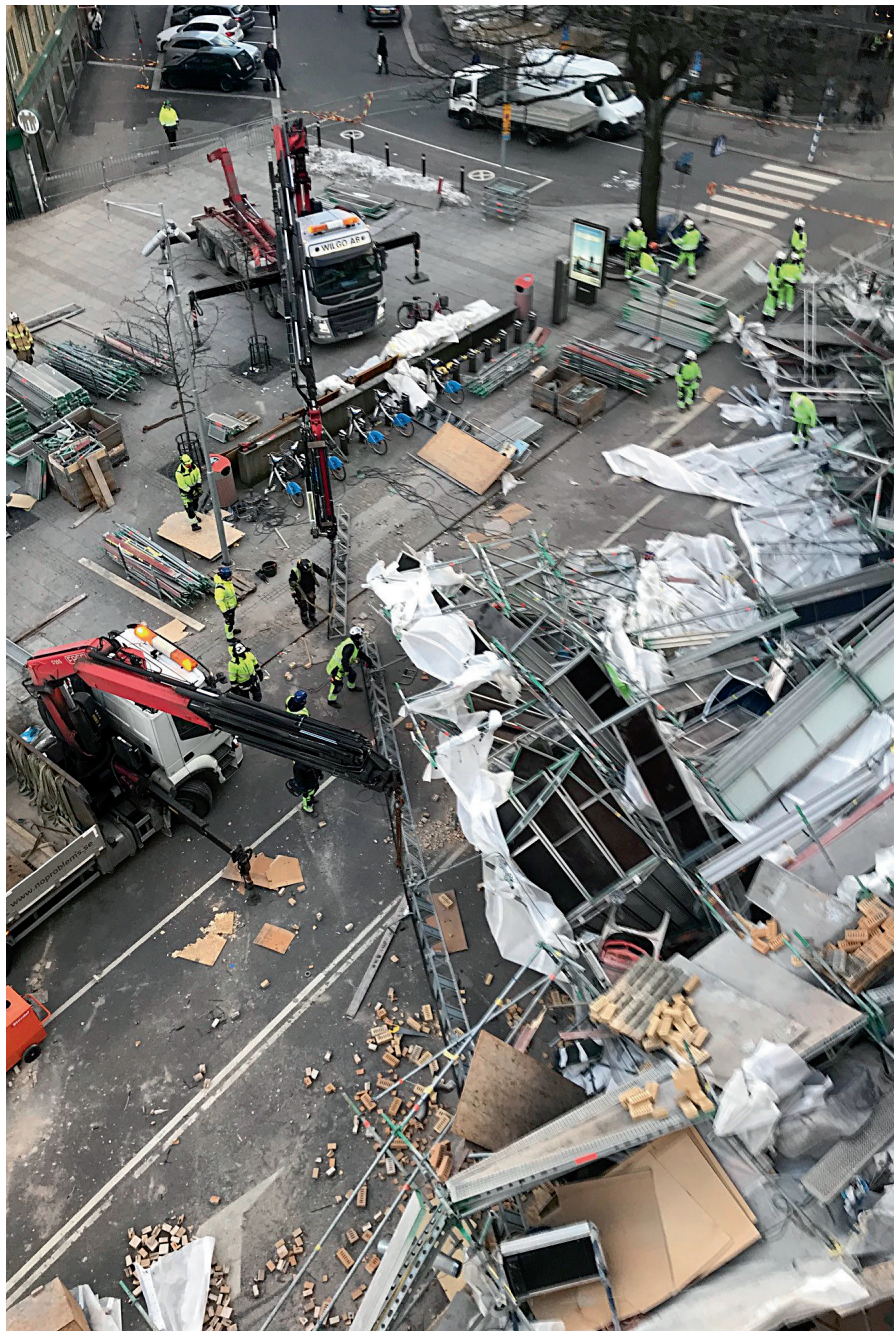
Lars Jönsson berättar att försäkringen handlar om två stora delar för ställningsentreprenören. Dels är det skadorna på själva materialet och den stora kostnaden det innebär att bygga upp ställningen igen. Självklart vill varken beställaren eller ställningsentreprenören betala för det och då är det viktigt att ha rätt försäkringskydd. Den andra delen är ansvarsmomentet, där det utreds vem som är vållande till skadan och de följdskador som raset orsakat. Ofta saknar försäkringsbolaget den kompetens som krävs för att göra en egen bedömning om vem som orsakat skadan, till exempel när ställningen varit underdimensionerad.

Det finns experthjälp att få

– Kommer en okunnig skadereglerare ut lyssnar de ofta bara på vad entreprenören säger och kör helt på deras linje. Är skaderegleraren mer erfaren ser det annorlunda ut, men de borde ta mer experthjälp från till exempel STIB, bland annat för att se så att alla handlingar och beräkningar är korrekta, säger Lars Jönsson.

Efter haveriet i Göteborg i februari föreslog STIB att de i framtiden kunde hjälpa till med sitt nätverk av kompetenser knutet till branschföreningen. Eftersom det ofta krävs expertkunskande redan i början av en utredning.

– Redan i direkt anslutning till olyckan

är det viktigt att göra en grundlig dokumentation innan uppdragsarbetet påbörjas. Vad som bör dokumenteras krävs många gånger spetskompetens för att avgöra. Det är också viktigt att utredningar görs utifrån ett lärandeperspektiv för att kunna undvika nya haverier av samma typ, säger Håkan Carlsson.

Haverier av det här slaget skulle kunna minska drastiskt om myndigheterna skärpte tillsynen. Och i viss mån är det

också beställarnas ansvar, när de accepterar för billiga offerter.

– Konkurrenten är tuff i dag och det är svårt att konkurrera om du tillfullo följer de regelverk som finns. Så visst finns det en ekonomi också som påverkar det här, säger Håkan Carlsson i en intervju med TV4.

Text: Daniel Pernikliski Bild: Privat

Trevlig sommars från oss på Assco!

Generalagent för Tyska

Vädskyddstak från

COMBISAFE®
UBIX® Roof

Huvudkontor och
lager i Göteborg

Marieholmsgatan 134 B
415 02 Göteborg
Vx 031-26 60 60

Kontor och lager
i Stockholm

Tegelbruksvägen 2 A
746 30 Bålsta
Vx 08-33 20 20

assco.se
BYGGSTÄLLNING & VÄDSKYDD

HK/LAGER GÖTEBORG • Marieholmsgatan 134 B • 415 02 Göteborg • Vx 031-26 60 60

LAGER STOCKHOLM • Tegelbruksvägen 2 A • 746 30 Bålsta • Vx 08-33 20 20

A-P Ställningsprodukter AB

info@assco.se • assco.se

Sockersilo i Örtofta - Sydställningar i Sölvesborg
Diameter 50 meter, höjd upp till 70 meter

Vi önskar
er alla en riktigt
fin sommar!

HAKI flexibla ställningssystem

Runda, fyrkantiga, rektangulära,
hängande, flyttbara, låga, höga.

Det finns alltid en säker och enkel lösning.

HAKI har levererat byggnadsställningar i mer än 60 år.

Vi kan säkra arbetsplatser

HAKI – byggnadsställningar och väderskydd för temporära arbetsplatser

SÄKER – produktutveckling, kvalitetssäkring och modern produktion

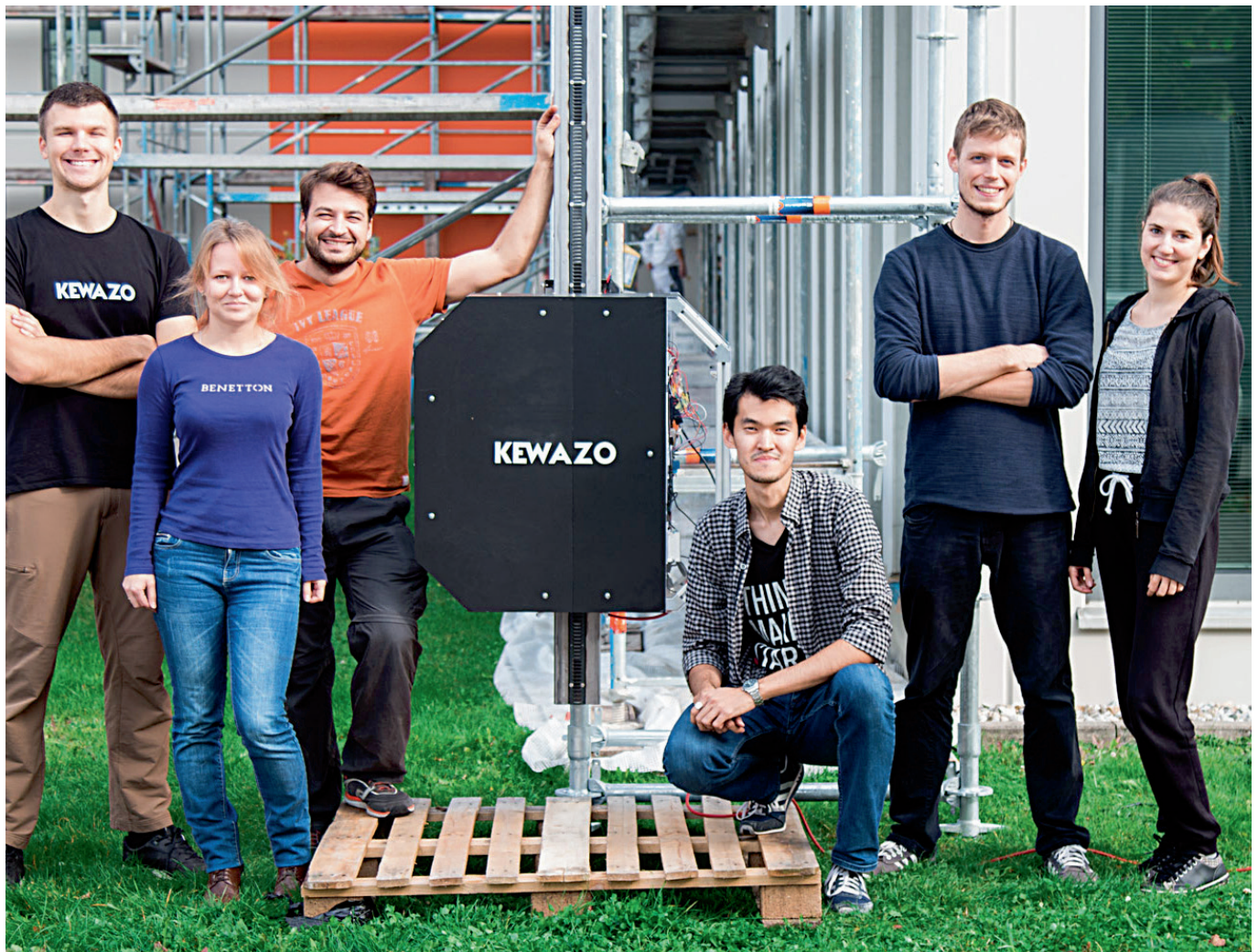
ENKEL – ett fåtal grundkomponenter till både ställning och väderskydd

FLEXIBEL – teknisk support, utbildning och finansiering

PRODUKTIV – effektiviserar ert dagliga arbete

Kontakta oss så hjälper vi dig 044 - 494 00 · 031 - 18 08 60 · 08 - 500 290 45 · www.HAKI.com

Robotar axlar slitgörat

Framtiden är här. I Tyskland har man utvecklat världens första ställningsbyggande robot. Den ska skära ner på en tredjedel av arbetskostnaden och få ställningen byggd nästan dubbelt så snabbt som i dag.

Att som ställningsbyggare få koncentrera sig på det man är bra på, bygga ställning, är onekligen lockande. Och det är precis vad det här handlar om – roboten monterar naturligtvis inte själv, utan transporterar material. Genom en skena som monteras utanpå ställningen åker den med materialet vågrätt och lodrätt längs ställningen. Det gör att ställningsbyggaren uppe på ställningen kan få sakerna framkörda till precis där de ska monteras.

Tid för att kånka material minskas

Utvecklarna av roboten berättar att normalt när man reser en ställning går mer än 80 procent av ställningsbyggarnas tid ut på att kånka material från en punkt till en annan. Det är den här tiden som man verkligen tjänar på att skära ner. Dels är

det kostsamt och dels sliter det på kroppen att släpa tonvis av stål varje dag. Roboten minskar också olycksrisken vid lyft.

Vidare säger utvecklarna att roboten kan "se" sin omgivning och planera sin resa till ställningsbyggarna som behöver materialet. Det här sker genom en "vägfinnar-algoritm" som roboten använder sig av, och den kan förfinas efter hur ställningsbyggarna arbetar.

För montören på marken blir roboten till stor del som vilken materialhiss som helst. Den måste fortfarande lastas och materialet måste fortfarande transporteras fram till ställningen.

Grundarna av roboten (Kewazo) är sex ingenjörer, alla forna studenter på tekniska universitetet i München. Tillsammans besitter de kunskap inom mjuk-, hårdvara

och ekonomi. De har lyckats samla in över tio miljoner i investeringar från olika håll.

Enligt grundaren räknar företaget med att ha sålt robotar för ett värde av över 400 miljoner innan 2022.

Minskade förslitningskador

En självklar invändning mot roboten är att den äventyrar arbetstillfällena. Men det är bara delvis sant. Under högkonjunkturer när ställningsföretag ständigt ligger steget efter skulle det innebära att fler ställningar kan produceras utan att skära på personalen. Sen ska man inte glömma att roboten står för ett arbete som sliter mycket på en ställningsbyggares kropp, och den här typen av hjälpmedel skulle göra att ställningsbyggarna håller längre.

Text: Daniel Pernikliski Bild: Kewazo

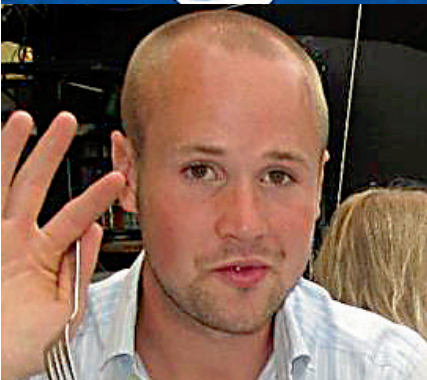
Vad tror du om robotarnas intåg i ställningsbranschen?

Lars Nyberg, VD/arbetschef Brink AB, Hudiksvall.
– Nej, jag tror inte på robotar i ställningsbranschen, det är nog väldigt svårt att få det att funka. Det finns alltför många hinder som är svåra att förutse. Den ena arbetsituationen är ju inte lik den andra och det är svårt att få till en upprepning, det vill säga en lösning som funkar om och om igen. Jag tror i alla fall att jag hinner bli pensionär innan vi ser att robotar kan tas i bruk i vår bransch.

Fredrik Jörgensen, ägare/försäljningschef Ställningsproffsen i Småland AB, Jönköping.

– Robotar kommer aldrig att kunna bygga ställningar, men de kan säkert användas i lagerhantering och för att transportera material. Kan man göra jobbet smidigare med tekniken så är det bra, men jag har svårt att se att vi skulle kunna ha robotar på varje bygge. Vi har tio team på olika platser och när det gäller mindre byggen förflyttar vi oss ofta. Där ser jag inte att det skulle funka, men robotar som transporthjälp vid större byggen kan förstås vara något. Slitaget på personalen är ju stor så kan den minska är det en vinst.

Magnus Steinick, vd/ägare Borås ställningsservice AB, Borås.

– På lång sikt kan det nog vara en lösning som underlättar jobbet och gör det effektivare. Men nej, jag tror inte att en robot kan göra hela vårt jobb. I grunden är jag positiv till ny teknik och det är bra om de kan ta över de tunga transporterna, men det får inte gå fel. Jag ser risker med att en robot matar på med material i en takt så att våra anställda börjar stressa. Fort kan lätt bli fel. Eller att roboten kör på grejer, kanske välter saker så att det blir fara för ställningsmontörernas hälsa. Robotarnas intåg i branschen ligger nog ganska långt i framtiden, till en början lär de dessutom vara väldigt dyra.

Niklas Karlsson, ställningsmontör JIAB ställningsmontage AB, Luleå.

– Jag har inte hört talas om det där förut, men tekniken med att automatiskt transportera materialet från punkt a till punkt b kommer säkert att funka om några år. Det sparar på våra kroppar som nu får ta mycket stryk dagligen. Jag är 31, har jobbat i branschen i två och ett halvt år och har redan haft känningar i både rygg och axlar. När robotar gör delar av vårt jobb går det säkert snabbare också. Nackdelen är förstås att arbetstillfällena blir färre. Det är både goda, både fördelar och nackdelar. Det blir en bättre arbetsmiljö för de som får behålla jobben.

Mikael Karlsson, ställningsmontör Nordic Scaffold Group AB, Kungälv.

– I mina öron låter det som en bra idé om arbetet kan göras effektivare. Ett hjälpmedel som gör att slipper lyfta och bära mindre är ett steg i rätt riktning för oss som sliter med att känka på material dagligen. Vi ägnar ju minst halva dagen åt att flytta material, ja man ska ju flytta på det hela tiden. Även om du försöker använda rätt teknik när du lyfter tungt i jobbet så sliter det på kroppen. Det känns i leder och rygg. Kan man få materialet skickat automatiskt från en punkt till en annan så är det ju en stor vinst, även om arbetstillfällena blir färre.

Text: Birgitta Lindwall Wiik Bild: Privat

Inbjudan till höstmötet 2018

Ställningsentreprenörernas 32:a höstmöte äger rum i Edinburgh 20/9-23/9-2018. Staden förtrollar alla, klippan med det berömda slottet syns var man än befinner sig och påminner besökarna om Skottlands blodiga historia med Braveheart, Mary Queen of Scots och Bonnie Prince Charlie. Här har författare inspirerats till klassiska litterära figurer som Dr. Jekyll och Mr Hyde, Sherlock Holmes och nu senast Harry Potter. Inte konstigt att spökvandring i de kusliga grändarna är en av stadens stora turistattraktioner.

För att boka kan man använda sig av länken nedan. Ha passet till hands.

<https://resia.qondor.com/Participant-Web/Registration/1500>

STIB

Bristande introduktion för inhyrd personal

Drygt 6 av 10 inspekterade företag som använder bemanningsanställda har fått krav på att åtgärda brister. Arbetsmiljöverket har inspekterat 880 arbetsplatser som hyr in personal och problemet är vanligt. Många gånger fungerar inte de skriftliga rutinerna för förebyggande arbetsmiljöarbete i praktiken. Det är också vanligt att man kortar ner eller helt skippar introduktionen av rutiner och risker för de bemanningsanställda. Arbetsmiljöverket säger att det tyder på att företagen ofta inte känner till de skyldigheter i arbetsmiljöarbetet de har gentemot inhyrd personal.

Arbetsliv

Årsstämmen 2018 – föreningen fortsätter växa

När STIB höll sin 32:a årsstämma på Hasselbacken i Stockholm var det 14 nya medlemsföretag som välkomnades. Och ett stort antal ledamöter i styrelsen valdes, både genom nyval och omval.

Som brukligt de senaste åren var det publikrekord även i år – 164 deltagare från 60 företag var representerade. Möteslokalen låg i direkt anslutning till en stor terrass som var dränkt i sol vilket gjorde det extra lämpligt för mingel under pauserna. Att byta erfarenheter och bygga ut sitt kontaktnät är en av de viktigaste poängerna med årsstämman.

En rad ledamöter i styrelsen tillsattes. Både nytillskott och redan befintliga som valdes om. Den här gången fanns det fler kandidater än de som valnämnden hade föreslagit och det hela fick avgöras genom en sluten omröstning.

Höstmötet 2019 kommer att äga rum i Sankt Petersburg, om allt går vägen med att fixa turistvisum åt en så stor grupp. Men enligt bokarna går det och staden lär vara fantastiskt fin.

I år hade STIB nöjet att presentera inte mindre än 14 nya medlemmar. Sju av dem hade möjlighet att närvara och efter att de presenterats fick de komma fram och mota sina medlemsbevis personligen. Därmed har föreningen växt ytterligare och är

nu 139 företag som representerar 67% av de verksamma i branschen.

En fråga som diskuterades vid förra årsmötet var användandet av konsoler vid murning. I regelverket står att de måste hålla samma lastklass som resten av bomlaget, vilket vid murning blir högre och är

Publikrekord även i år – 164 deltagare från 60 företag var representerade.

mer än vad konsoler över 30 cm klarar av. Invändningen från branschen är att konsolen i det här fallet endast är till för en person att stå på och behöver därför inte hålla samma lastklass. Konsolen flyttas även ner en halvmetr från det bomlag där murning görs för att avsevärt förbättra ergonomin för murarna. Det här reser frågan både om konsolens lastklass och vem som har rätt att flytta på den. Arbetsmiljöver-

ket har undersökt möjligheten att ändra i föreskriften, eftersom det här är en vanligt förekommande och ergonomiskt överlägsna metod att mura.

– Vi har inom verket undersökt om man skulle kunna ändra reglerna eftersom syftet är så gott, men det har vi inte haft möjlighet att göra, säger Åke Norelius på Arbetsmiljöverket.

Däremot berättar han att det förmodligen kommer att gå att söka undantag från de här kraven om man utformar ansökan på rätt sätt. STIB kommer att undersöka om det går att ta fram någon förenklad ansökan som företagen kan använda sig av.

En felaktighet som har smugit sig in i Hakis monteringsinstruktion är att ställningen måste förankras vid varje bomlag där man använder konsoler. Något som skulle innebära att man vid den här typen av murarbete ständigt fick en förankring i midjehöjd.

– Vi har undersökt detta och teknisk support räknar inte med detta, det står inte i vår typkontroll och dessutom är texten inte helt tydlig vad som avses. Den kommer att plockas bort ur våra manualer, säger Marianne Johansson, tidigare teknisk chef på Haki.

Från Arbetsmiljöverket fanns Britt Eriksson och Åke Norelius som också pratade om avståndet till vägg. Många har 30 cm som standard, när det i själva verket är en maxrekommendation vid normala omständigheter. Man ska ligga så nära vägg som det är praktiskt möjligt. Men det kan också finnas lägen när 30 cm kan överstigas utan att det är några konstigheter, till exempel vid ytterhörn.

En annan fråga som har hängit med från tidigare möten är om den så kallade burtonstegen är typkontrollerad och godkänd att använda. Efter att ha undersökt saken berättade Åke Norelius att den inte är det och därmed inte laglig att använda.

Från Sveriges Byggindustrier var Catharina Elmsäter-Svärd, vd för BI, där och hon pratade om de stora utmaningarna som BI

Styrelseledamöter 2018:

Ordförande: Anders Strömbäck (omval)
 Vice ordförande: Roger Björk (ett år kvar)
 Ledamot Kassör: Alf Samuelsson (ett år kvar)
 Ledamot: Mattias Dahlgren (omval)
 Ledamot: Sven Le Vau (ett år kvar)
 Ledamot: Ruzdija Sabovic (omval)
 Ledamot: Hans Hermansson (nyval)
 Ledamot: Robert Kalsås (nyval)

Suppleant styrelseledamöter:

Jonas Carlsson (omval)
 Kristofer Lidberg (nyval)
 Revisor: Carl-Göran Grönvik (omval)
 Revisorssuppleant: Hans J Pettersson (nyval)

Valnämnd

Ledamot: Håkan Jansson (ett år kvar)
 Ledamot: Daniel Asp (nyval)
 Suppleant valnämnd: Kjell Sundlin (ett år kvar)

och byggbranschen har framför sig. Arbetet med att få bukt på fusket för att främja en sund konkurrens och säker arbetsmiljö är en av de största. En stor utmaning för BI är att gå igenom sina många medlemmar och få en uppfattning av vilka av dem som klarar av deras nya och tuffare medlemkrav.

– Ska vi sticka ut och vara tuffa i debatten och hävda att vi jobbar för sund konkurrens så måste vi säkerställa att de vi har hos oss som medlemmar följer våra egna kriterier, säger Catharina Elmsäter-Svärd.

När det gäller säkerheten har BIs förbundsstyrelse tagit ett beslut om att vi i Sverige behöver ha en träningsanläggning där man med riktiga företag och riktig utrustning kan träna på riktigt. Nu ser det ut som att den kommer att hamna någonstans i Arlanda-trakten.

Text och bild: Daniel Pernikliski

HiMount

Effektiv säkerhet för en högst effektiv byggnadsställning

Med +8 HiMount monteringsplattform kan en person montera ställningens fasta skyddsräcken och vertikaler med skarvning i bomlagnivå för optimal styrka. Allt under full säkerhet.

Materialhållare för gitterräcken

Materialhållare spiror/horizontaler

Hjul för transport upp och ned

Lås för räcke

Omvänd broms

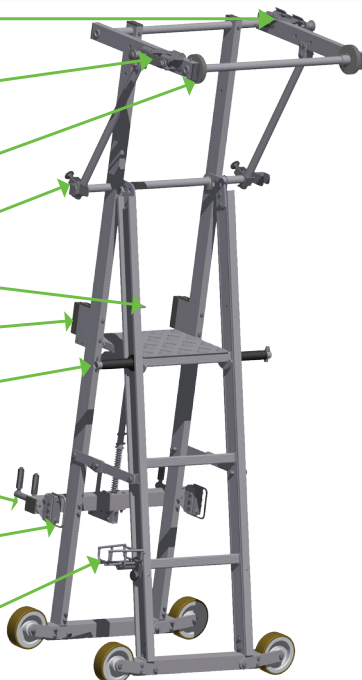
Glidkuddar för överräcke

Extra fotsteg

Gaffel hindrar stjälpning åt alla håll

Handtag för Gaffel

Korg för långa spiror/horizontaler

- fungerar lika bra vid nedmontering.
- har materialhållare för spiror, gitterräcken, horisontaler, mm som ökar material hanteringssäkerheten samtidigt som de ökar effektiviteten i byggandet.
- fälls lätt ihop och säkras med inbyggda transportsäkringar när arbetet är färdigt.

PlusEight System AB

info@pluseight.net

www.pluseight.net

Göteborg
031-779 90 50

Stockholm
08-514 950 80

GDPR berör alla

Vid det här laget har nog ingen missat GDPR (General Data Protection Regulation). Den nya, betydligt strängare, dataskyddsförordningen som trädde i kraft 25/5 - 2018. Den ersatte PUL och innebär en rad stora förändringar för alla företag.

För att kraftigt förenkla det kan man säga att alla som behandlar personuppgifter måste ha en glasklar anledning till varför. ”Äh, lika bra att ta adressen också, den kan säkert komma till användning i framtiden” må ha fungerat med PUL men med GDPR är det ett rungande NEJ!

För att det ska räknas som att man behandlar personuppgifter krävs väldigt lite. Det är ingenting som bara berör myndigheter och stora företag, utan i princip behandlar man personuppgifter så fort man använder dem i något sammanhang. På vilket sätt man använder dem avgör vilken roll man har, om man är personuppgiftsansvarig eller personuppgiftsbiträde. De olika rollerna har olika ansvar, och beroende på hur uppgifterna används kan man behöva upprätta kontrakt mellan företagen.

En personuppgift är allt som kan kopplas till en person. Utöver det uppenbara är

det bilder, adresser, telefonnummer och så vidare. Även mejlkorgen anses vara ett personuppgiftsregister. Man måste ha sett till så att företaget behandlar personuppgifterna på rätt sätt (även de interna). Varför samlar ni in de uppgifter ni samlar in? Finns det lagligt stöd för det? Hur ser rutinerna ut? Raderar ni kontinuerligt personuppgifter ni inte längre behöver? Vet ni om vilken information ni har och hur den ska skyddas? Om ni skulle råka ut för ett intrång eller läckage av uppgifter, vet ni då hur man gör en incidentrapport och en anmälan till dataskyddsinspektionen? Vilka samarbetspartners behöver ni upprätta ett avtal med? Har ni en hemsida som innehåller personuppgifter?

Om man bryter mot GDPR riskerar man mycket stora sanktionsavgifter (upp till 4% av årsomsättningen). Men den allmänna uppfattningen verkar vara att i bör-

jan går man säker så länge man kan visa att man faktiskt arbetar aktivt med frågorna.

Eftersom varje situation är unik är det svårt att säga generellt vilka regler gäller, och det är fortfarande väldigt oklart hur många av reglerna kommer att tolkas. Då GDPR inte är någon branschspecifik fråga kommer inte STIB att tillhandahålla mallar på exempelvis personuppgiftsbiträdesavtal och checklistor, eller rådgivning om företagets anpassning av sin verksamhet till GDPR.

Därför är det väldigt viktigt att ni läser på om vilka regler som gäller för just ert företag. Skulle branschspecifika frågor dyka upp kommer STIB givetvis att hantera dem.

Nedan finns några länkar till bra information om GDPR.

STIB har sammanställt information om GDPR och hur det behandlas inom företaget. En modifiering av informationen från Sveriges Byggindustrier:

<http://old.stallningsakademien.se/wp-content/uploads/gdpr-nyhetsbrev.pdf>

Svenskt Näringsliv har tagit fram en vägledning för företag:

https://www.svensktnaringsliv.se/fragor/digitalisering/foretagen-och-dataskyddsfordningen-nya-regler-for-hantering-av_670508.html

Det finns även mycket information på Datainspektionens hemsida:

<https://www.datainspekt-ionen.se/>, som bl.a. länkar till en guide för små-företagare:

<https://www.datainspekt-ionen.se/dataskyddsreformen/for-foretagare/>

Vidare går det bra att läsa själva Dataskyddsförordningen på flertalet olika språk via Europiska Unionens officiella tidning,

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32016R0679>.

Text: Daniel Pernikliski Bild: Svenskt Näringsliv

YRKES-SM ska för de praktiska

STIBs monter under yrkes-SM i Uppsala i april var inget mindre än en dundersuccé. Från morgon till kväll ringlade sig köerna långa. Målet var att få ungdomar nyfikna på ställningsbyggaryrket.

För första gången någonsin deltog STIB i Yrkes-SM – ett evenemang för gymnasieungdomar. STIB var inte där som tävlande yrke, men för att representera och marknadsföra ställningsbyggaryrket. Tillsammans med Plusmontage AB och med hjälp av lånat material från Layher AB byggdes ett sju meter högt torn, där deltagarna fick tävla i att stapla läskbackar så högt som möjligt. Deltagarna bar selar och var fästa i två säkerhetslinor, material som Fallsafe AB hade lånat ut. De som klarade av att stapla hela vägen vann två biobiljetter var.

som köade för att själva få delta, utan även åskådare. På ställningstornets ena sida hade Layher AB sponsrat med en stor bildsskärm, där filmer om ställningsbyggaryrket rullade.

Yrkes-SM är en satsning som anordnas vartannat år och besöks av 20-tusentals människor. Syftet är att öka intresset och statusen för de praktiska yrkena och initiativtagarna är Svenskt Näringsliv, LO, Skolverket, Regeringskansliet och Myndigheten för yrkeshögskolan. Antalet ansökningar till praktiska yrken har minskat

Ofta var deltagarna så fokuserade av att stapla att det delvis tog bort deras höjdrädsla.

Maximalt kunde man stapla 23 stycken, till en höjd av fem och en halv meter, vilket utgjorde ett otroligt vingligt torn. Ändå var det överraskande många som klarade att stapla hela vägen, och en av lärdomarna som drogs det här året var att tornet ska byggas ännu högre nästa gång. Det var en hel del som förmodligen hade klarat av att stapla några till, så STIB vill skruva åt svårighetsgraden något. Svårt var det hur som helst även denna gång och många föll redan efter någon meter.

Ofta var deltagarna så fokuserade av att stapla att det delvis tog bort deras höjdrädsla. Men överraskande många av dem som staplade högt blev förvånade när det gick upp för dem att enda sättet att ta sig ner var att kasta sig ut i luften och låta sig frans ner av linan i blocket. Färden ner var visserligen väldigt mjuk och smidig, men minspelet hos många avslöjade en hård inre kamp dessförinnan.

Hela tiden, från morgon till kväll, var det aktivitet i STIBs monter. Inte bara folk

ordentligt de senaste åren, trots att arbetsutsikten för många av yrkena har varit bra. Tidigare års Yrkes-SM har visat att den här sortens evenemang ökar intresset.

Förutom alla de yrken man tävlade i fanns många av de övriga representerade med uppvisningsmontrar, där man introducerades i yrket och fick pröva på olika moment. Inomhus ägde allt rum i två stora mässhallar, men även utomhus var det full aktivitet. I vissa yrken är tävlingsgrenarna så populära att man tvingas kvala för att få delta under mässhelgen, medan andra yrken har så få deltagare att det nätt och jämt går att tävla.

Vinnarna i varje yrke sätts ihop till ett yrkeslandslag som får representera Sverige i tävlingar utomlands.

Text och Bild: Daniel Pernikliski

par intresse yrkena

PERI UP

Flexibelt ställningssystem med hög säkerhet

Teknik. Konstruktion. Säkerhet.

Det mycket flexibla ställningssystemet PERI UP kan i princip tillgodose alla önskemål för nyproduktion, renovering av fastigheter samt industriella ställningslösningar.

- Säkra lösningar för trygg arbetsmiljö
- Tekniska lösningar med konstruktionsansvar
- "Gravity Lock" för snabb och säker montering

Kontakta oss gärna!

**Form
Ställning
Plywood
Konstruktion**

www.peri.se

Beställaren fick betala dyrt för nersmutsad ställning

Text: Daniel Pernikliski
Bild: Serny Pernebjerg

När ställningsfirman Temo Management AB satte ner foten och krävde ersättning för nersmutsat material, slutade det med att det blev dyrt för beställaren. Men historien som kunde ha slutat dåligt fick en lycklig vändning.

För ungefär ett år sedan fick Temo Management AB ett jobb av Peab. Det var tre höga hus som skulle putsas och för ett företag i Temo Managements storlek var det här ett stort och bra jobb. Eftersom ställningarna skulle stå ganska länge köptes mycket nytt material in. Men en bit in i projektet märkte de att murningsfirman som Peab anlitat som underentreprenör inte skyddade ställningen, utan smutsade ner den kraftigt.

– De hade sprutat ner spiror och plank och det såg illa ut. Så vi upplyste dem om att så kan ni inte göra. Det blev inte otrevlig stämning men murningsfirman menade att såhär hade de alltid gjort, medan jag menade att de hade varit väldigt oför-siktiga. De frågade om vi inte hade puts-ställning och jag sa till dem att vi levererar byggställning och den måste tas om hand oavsett om man byter fönster eller putsar från den, säger Martin Olofsson, delägare på Temo Management AB.

Martin Olofsson tog exemplet med att om man hyr en gräsklippare från Ramirent, så är det självklart att man måste vara varsam. Om man lämnar tillbaka den indränkt i målarfärg får man utan tvekan betala för rengöring och det är ingen skillnad med en ställning. Vad som förvånade honom var att det här var en bra mur-

ningsfirma, med bra personal, som gör fina jobb. Men han tror att det kanske inte är någon som har anmärkt på sättet de jobbar tidigare.

Direkt när Temo Management upptäckte nedsmutsningen pratade Martin Olofsson med Peab. Han påtalade att det här var deras ansvar, när underentreprenören som de anlitat inte hade skyddat ställningen. Förmodligen höll de med eftersom de helt utan att bråka accepterade att de skulle betala.

– När vi rev ner ställningen tvättade vi den först själva. Totalt rengjorde vi i tre olika omgångar och en av gångerna anlätade vi en firma som rengjorde med vattenblästring. När det var rengjort fick man märka om allting, och totalt handlade det om flera veckors jobb. Kostnaden hamnade på ungefär 150000 kronor och vi skickade fakturan direkt till Peab.

Incidenten hade gjort Martin Olofsson irriterad och han ville aldrig jobba med den här murningsfirman igen. Något som antagligen var ömsesidigt, tänkte han. Därför blev han väldigt förvånad när hans arbetsledare blev kontaktad av samma firma för att räkna på ett jobb.

– Jag var väldigt skeptisk och sa åt arbetsledaren på skämt att gör vad du vill men smutsar de ner materialet igen så får

du tvätta själv, på fritiden. Jag tänkte ju i mitt stilla sinne att det här är säkert ett spel för den dagen när vi sätter oss och reder ut det andra jobbet.

Mötet började närma sig när alla tre parter skulle träffas och gå igenom jobbet. Martin Olofsson antog att det inte skulle gå smärtfritt och var beredd på en hel del tjafs. Men så blev det inte utan det var ett väldigt bra samtal, där PEAB tog på sig sitt ansvar och murningsfirman tog sitt och de kom överens om en summa, som både Peab och Temo Management AB var nöjda med.

– Eventuellt var även murningsfirman nöjd för ett par veckor senare ringde de och beställde ett jobb direkt av oss, och det var inget litet jobb. Så det var inget spel från deras sida, de var väl helt enkelt nöjda med de ställningar vi hade byggt åt dem tidigare, och det är trevliga killar och allt flyter på jättebra.

De nya ställningarna har inte heller smutsats ner. Tillsammans med murningsfirman kom de överens om ett sätt att skydda ställningen, där kostnaden för arbetet är medräknat i priset.

– Så det är egentligen ett märkligt slut på det här. Jag trodde att det skulle vara sura miner, men istället mynnade det ut i ett gott samarbete där vi blev underentreprenörer åt dem, säger Martin Olofsson.

Välj säkerhet och kvalitet

Hej allesammans!

Mitt namn är Johan Karlsson. Jag ger råd om ställningsmaterial och tillbehör till alla större ställningssystem, och varför det är viktigt att prioritera säkerhet och kvalitet på byggarbetsplatsen.

Ring till mig på +46 (0) 31-17 17 54

Vi hörs vid!

Ställningsplank och trall - Halkskydd R13
Högsta halkskyddsklass iht. DIN51130 och
kompatibla till alla stora ställningssystem

VI ÖNSKAR ER ETT
SKÖNT SOMMARUPPEHÅLL!

FallSafe

**VI KAN FALLSKYDD,
KONTAKTA OSS!**

Tel: 044-103499

E-mail: info@fallsafeonline.se

99718
MOUSE-WORK

FS242
FLASH-SELE

Gemensamma riktlinjer för fallskydd

På initiativ av Rapid hyrställningar AB startades en diskussion om fallskydd bland STIBs medlemsföretag. Eftersom utmaningarna ser väldigt lika ut, oavsett vilket material man använder, har man mycket att vinna på ett gemensamt förhållningssätt.

I december förra året anordnades det första mötet om hur man bäst skyddar sig mot fall. Företagen har många erfarenheter att byta, och tillsammans vill man komma fram till en eller ett par effektiva metoder att utveckla tillsammans med fallskyddsleverantörer. Därefter kan man ta fram de hjälpmedel som behövs och få dem testade och godkända.

Det pratades mycket om de kollektiva metoder att skydda sig mot fall som finns i dag. Dels att de kan vara förknippade med stora investeringskostnader, men också att de inte funkar på alla system och fabrikat. Och så fort ställningarna avviker från de mest vanliga sätten att montera dem på, till exempel på industrier, är de svåra att använda. De temporära skyddsräckessystemen är känsliga mot smuts, is och frost och är därför svåra att använda i många lägen. Så även om Arbetsmiljöverket föreskriver att skyddslina är det tredje och sista sättet att skydda sig mot fall, så är sele och lina det vanligaste sättet hos företag. Därför bör man hitta ett gemensamt och smidigt sätt att använda det på.

Tanken är också att STIB så småningom ska rekommendera ett koncept för en

lämplig räddningskurs, som företagen kan följa. Där ska stor fokus läggas på praktik.

Jens Sjöberg, VD på Xervon, som arbetat mycket med att ta fram en räddningskurs tycker att praktiken är oerhört viktig av två anledningar.

Viktigt att vara väl förberedd

– Dels tänker man inte klart när en allvarlig situation dyker upp, och då måste man ha provat grejerna innan. Men det ger också ställningsbyggarna respekt och förståelse för hur svårt det faktiskt är att rädda en kollega. Många ställningsbyggare tänker att de släpar ju flera ton om dagen, så hur svårt kan det vara med en gubbe på 90 kg, säger han.

Han påpekar också att nästan all utbildning om räddning handlar om att fira ner en nödställd person. Och ofta handlar det om många meter och det kräver en väldigt lång lina. I stället för att hissa upp en person när det oftast bara handlar ett par meter.

Håkan Carlsson, kanslichef för STIB, berättade att föreningen just nu tittar på lokaler för att bedriva utbildning på.

– Där ska vi ha utrymme för att bygga

upp ställningar och kunna ha praktiska moment och där skulle vi även kunna ha räddningskursen, säger han.

Inför uppföljningsmötet om fallskydd, som ägde rum i mars, hade Fallsafe AB och STIB tagit fram ett första utkast till en räddningsplan, som företag ska kunna använda sig av.

Fallsafe AB, som tillverkar personliga fallskyddsutrustningar, jobbar också direkt med några av STIBs medlemsföretag för att ta fram effektiva fallskydd. Mikael Ekman, VD på Fallsafe online Nordic AB, visade upp flera lovande produkter på mötet. Både räddningsutrustning som de nyligen har gjort tillgänglig på marknaden, och metoder för att skydda sig mot fall som håller på att tas fram i samarbete med företag.

Framtida möten kommer att äga rum, och i likhet med mötet i mars kommer alla medlemsföretag att bjudas in. Idéer på lösningar och metoder för fallskydd är man hjärtligt välkommen att dela med sig av till STIBs kansli, redan nu.

Text och bild: Daniel Pernikliski

QSR Modul

FLEXIBEL fasad och industriställning

STARK stabil med inbyggd avsträvning

SÄKER hand- och knäräcke i ett

SNABB inga horisontaler eller diagonaler

LÄTTARE dubbelräcket ersätter två horisontaler och diagonaler

EKONOMISK kortare monterings- och lägre inköpskostnad

Inga Horisontaler eller Diagonaler

BYGGHISSAR

Böckers bygghissar är extremt moderna transportsystem som skräddarsys efter kraven på de olika byggarbetsplatserna. Kompakta dimensioner, överlägsen funktion och attraktiv prissättning gör dem oslagbara.

ÅTERFÖRSÄLJARE:
TBO Sweden AB

www.tbosweden.com
bernard@tbosweden.com
Tel 070-520 22 84

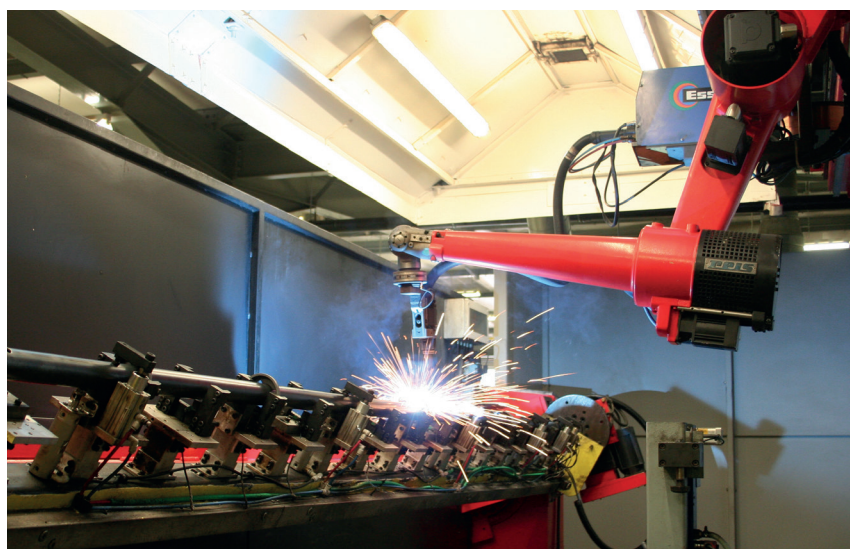
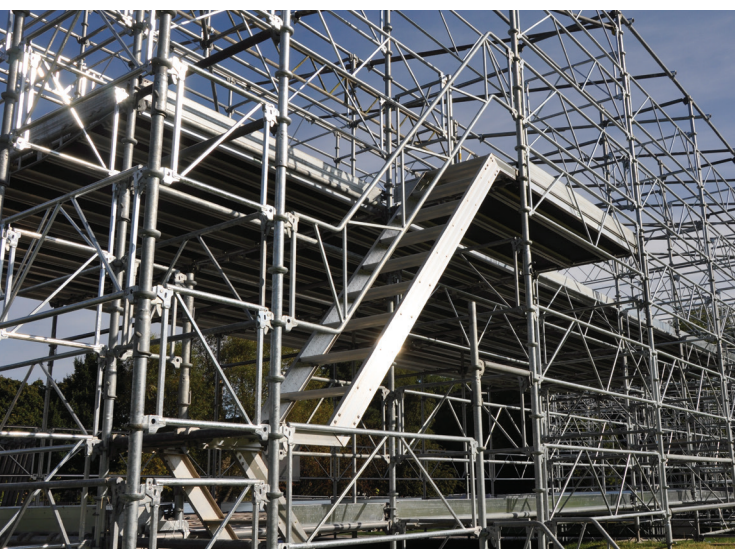
I samarbete med
Nordic Scaffold AB

NORDIC SCAFFOLD

Hyvelvägen 8, 444 32 Stenungsund.
Tel 070-742 51 45 • stefan@nordicscaffold.se
www.nordicscaffold.se

I över 30år har Turner Access konstruerat och tillverkat innovativa och säkra löningar för bygg- och underhållssektorn.

Typkontrollerade av SP Sveriges
Tekniska Forskningsinstitut

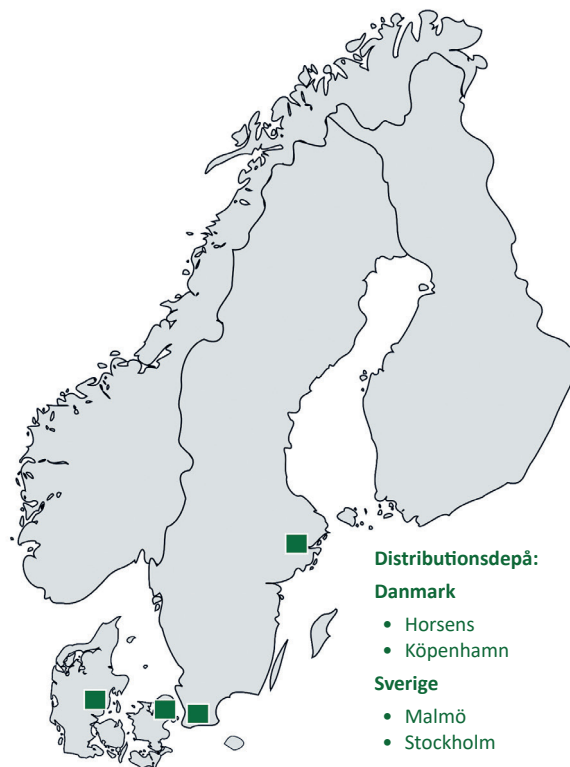
Försäljning och design / support

Mail: benny.lindstrom@turner-access.se

Mob: 072-307 3500

Web: www.turner-access.se

Följ oss på Facebook: [@TurnerAccessSverige](https://www.facebook.com/TurnerAccessSverige)

Distributionsdepå:

Danmark

- Horsens
- Köpenhamn

Sverige

- Malmö
- Stockholm

Coachen tipsar om: RÖRLIGHET

Övningarna ska med fördel göras som "morgongympa" för att smörja kroppen inför arbetsdagen. Upprepa gärna övningarna under lunchen eller på kvällen, för bästa resultat.

Sätt fart på dina stela höfter och slipp problem med knän och rygg! Vår träningscoach Anneli ger dig programmet som smörjer höft- och bäckenled så att du minskar skaderisken och håller i många, många år framöver.

Text och foto: Birgitta Lindvall Wijk

När Joacim Henriksson sätter sig på golvkudden och gör sig redo för att rulla med höfterna säger det stopp. Rörligheten lämnar en del i övrigt att önska och Joacims spontana kommentar är "oj, att rulla runt höfterna var inte lätt!". Han har jobbat 13 år som ställningsmontör och

kroppen har börjat signalera om stelhet.

– Jag började jobba som ställningsbyggare direkt efter lumpen. Jag blev värvad till branschen av en vän till familjen och har trivts så bra att jag blivit kvar, även om jag hunnit byta arbetsplats ett par gånger,

säger Joacim, som egentligen är utbildad flygmekaniker.

Arbetet som ställningsmontör har gjort honom stark och i perioder har han dessutom tränat styrketräning, men just nu vill tiden inte räcka till för den egna träningen. Joacim säger att han egentligen inte tränat regel-

ANNELIS PROGRAM FÖR UPPVÄRMNING AV HÖFT- OCH BÄCKENLED

KATTEN. Stå på alla fyra, höftbrett mellan knäna. Börja med att svanka ordentligt och titta uppåt, samtidigt som du andas ut. Andas in och kuta med ryggen, samtidigt som du böjer in huvudet och kika mot naveln. Upprepa övningen i lugn takt under en minut. Övningen ökar rörligheten i höften, hela ryggen, skuldrorna och nacken.

bundet sen han var pappaledig för tre år sedan.

– Med heltidsjobb och småbarn är dygnet fulltecknat, men de här övningarna kan man göra hemma eller på jobbet och de tar bara några minuter att gå igenom. Det ska jag hinna med, säger Joacim som agerar testpilot av vår personliga tränars program för att motverka stelhet i ländrygg och höfter.

– Övningarna ger bättre hållning och en kropp som håller längre, säger Anneli Selberg och påpekar att den som bygger ställningar blir väldigt stark i

höfter och lår, tack vare att man jobbar tungt och med mindre rörelser.

– Men man blir samtidigt svagare i den omkringliggande muskulaturen. Det kallas för att vara dominant stark i vissa muskler. Eftersom dessa starka muskler inte används i sin fulla rörlighet blir de korta och stela med tiden. Det i sin tur kan bidra till smärtproblem både i knä och rygg, säger Anneli och berättar att de flesta knäproblem faktiskt har sin grund i stela och orörliga höfter!

– Jobbar du 20 år som ställ-

ningsmontör, utan att öva rörlighet, är det som att tigga om problem. Men med några enkla övningar servar du din kropp så att den klarar många, många fler år utan krångel! Vaknar du stel? Ge dig själv fem minuter och du får en mycket bättre arbetsdag, säger Anneli.

Joacim säger att han periodvis både har känningar av stelhet i skuldror, knäproblem och spänd muskulatur i rumpa och baksida lår.

– Det är just i rumpa och baksida lår som långa, tunga arbetsdagar märks mest och jag

brukar försöka stretcha ut baksidan när jag är som stelast. Annelis övningar kommer att hjälpa mig att öka min rörlighet. Det känner jag direkt, säger Joacim redan när han skjuter rygg som en katt i programmets allra första övning.

Och även om höftrullandet inte riktigt sitter där det ska ännu, så försäkras Anneli Joacim om att han – genom att följa det här programmet – snart rullar på höfterna som vilken sambadansör som helst.

BENPENDELN. Stå kvar på alla fyra. Lyft ena benet och pendla med det genom att vinkla det uppåt, bakåt så högt du kan och sedan vända tillbaka, med knäet under magen. Vik in nacken och möt knäet! Pendla en minut på varje sida i ganska bra tempo. Övningen ger ökad puls och värme i hela kroppen samtidigt som du gångar igång lederna.

FAKTA

Anneli Selberg, 42.

Gör: Certifierad massör, personlig tränare, reiki master i företaget Kroppsbalans som firar tio år i år.

Bor: I en by utanför Luleå.

Familj: Maken Krister, 37, Rasmus, 11 och Emil, 2 år.

Tränar: Slalom och golf.

FAKTA

Joacim Henriksson, 34.

Gör: Ställningsmontör på Bergnäsets ställningsmontage i Luleå.

Bor: I Luleå.

Familj: Frun Josefine, 30, Thyra, 6, Walter, 4 och katterna Ozzy och Cherry.

Tränar: Just nu ingenting, tiden räcker inte till! Under pappaledigheten tränade jag styrka.

SÄTESSTRETCHEN. Ligg på rygg och vinkla det ena benet över det andra. Ta tag i det raka benet och dra det mot dig. Håll kvar positionen i en statisk stretch i minst 30 sekunder, och gärna en minut. Byt ben. Om du har problem med något av benen/knäna ska du börja med att stretcha ut det. Övningen stretchar sätesmuskeln, som ofta är för kort när man, som ställningsmontörer, har starka muskler i det området.

KNÄVRIDNINGEN. Ligg på rygg, vinkla benen och fäll knäna åt ena sidan. Ligg med utsträckta armar och sträva efter att behålla skulderna i golvet, samtidigt som knäna strävar mot ena hållet. Håll kvar stretchen minst 30 sekunder och byt sida. Övningen sträcker ut och balanserar upp hela ryggen.

HÖFTRULLAREN. Du kan sitta direkt på golvet, men den som är stel föredrar att placera en kudde under sig. Sätt dig med en stolt hållning, placera händerna i sidorna och börja rulla på höfterna! Tänk på att hålla överkroppen still, det är höfterna som ska rotera i så stora cirklar som möjligt. En minut åt det ena hållet, en minut åt det andra. Misströsta inte om du knappt kan röra höfterna i cirklar. Du kommer att märka stor skillnad i rörligheten när du kört detta program under en sammanhängande period.

VRIDNING MED PINNE. Stå med benen höftbrett isär, med lätt böjda ben och överkroppen lite framåtlutad. Låt en pinne eller ett kvastskäft vila på den övre delen av ryggen och vrid överkroppen långsamt från sida till sida. Upprepa ett antal gånger. Övningen skapar en vridning i kotpelaren och öppnar upp hela ländryggen.

Därför valde jag ställning

I den skånska släkten Lundström har man byggt ställningar i generationer. En av dem, 33-åriga Fredrik, trivs som allra bäst när kunskaperna sätts på prov. Kvitto på att han kan sin sak har han fått när det egna företaget växer.

Text: Petra Westlin Bild: Serny Pernebjerg

Du byggde ställningar redan som barn. Hur kommer det sig?

Ja, första gången var jag sju år. Vi skulle måla om huset hemma och pappa som var ställningsbyggare på den tiden visade hur man skulle göra. Jag var med och målade också, men det var att bygga ställning som var det roliga. Sen följde jag med släktingar, som var i branschen, ut och testjobbade. Den bakgrunden har varit till stor hjälp. När jag hade varit anställd ställningsbyggare i två veckor fick jag driva egna projekt.

Vad fastnade du för?

Att jag kunde utmana mig själv i jobbet och att jag får prestera någonting varje dag. När jag märker att jag gör någonting snabbare än förra gången eller gör någonting väldigt invecklat enkelt. Man ser snabba resultat på det man har gjort och åstadkommer någonting när man till exempel bygger en reling runt ett hus, till skillnad från när man sitter med en bunt papper och inte kommer nånvar. Eftersom jag har testat att jobba både som arbetsledare och företagsledare vet jag att jag trivs bäst ute på ställningarna.

Vilken har varit den svåraste utmaningen?

Vi bygger ställningar till allt. Det är fasadställningar till höger och vänster, 12-våningshus och även jobb inom industrin, men runda vattentorn är lite annorlunda.

I alla fall i själva planeringen. Jag fick räkna på tornets omkrets och diameter för att få en symmetrisk ställning runt om och sedan göra en skiss. Kunskaperna sätts på prov och det är då jobbet är som roligast – när man får tänka till.

Om du bytte yrke, vad skulle du göra då?

Intressant fråga eftersom jag inte kan tänka mig någonting annat. Nej, jag har inte en aning. Jag skulle i alla fall vara kvar i byggbranschen. Innan jag började som ställningsbyggare var jag murare och snickare ett tag.

Men någon nackdel finns det väl med att vara ställningsbyggare?

Nackdelen är att man med åren får förslitningsskador. Vi jobbar mycket med det vi kallar "jobba med huvudet". Det betyder att man ska tänka efter före. Det blir ju många tunga lyft. Jag brukar alternera mellan de olika arbetspositionerna. Vi försöker, alla i företaget, se till att det inte blir för monotont.

Du är ju chef över nio anställda. Vad tycker du är viktigt i den rollen?

Att jag som företagare är med ute på fältet och bygger ställningar tillsammans med personalen för då ingjuter jag i dem hur jag vill att företaget ska drivas och hur ställningarna ska se ut och hur de upplevs

av kund. Det är också viktigt att vi har bra stämning på jobbet och bryr oss om varandra.

I fem år har du drivit eget. Vad skiljer sig mest från livet som anställd?

Jag hade bra med erfarenhet när jag startade företaget och hade varit i branschen i åtta år, även som arbetsledare. Men jag jobbar väldigt mycket mer, runt hundra timmar i veckan.

Då har du inte så mycket fritid?

Nej, men när jag väl är ledig vill jag vara med min familj och mina barn. Vi är väldigt enkla, kräver inget mer än att vi är tillsammans. Vi går till någon park och gungar ibland. Så är jag glad i att grilla och känner att det är mitt sätt att bidra. Det är skönt att ställa sig där och få lite egentid innan allting sätter igång med småbarn och allt.

Vilken dag har varit den bästa på jobbet hittills?

Vi gjorde en väldigt kul grej vid årsskiftet när vi köpte upp ett annat ställningsföretag. Jag är stolt över det jag har byggt upp på de här åren. I princip fördubblade vi vår materialkapacitet över en natt. Vi fick egen tomt och egen hall. Det har så klart varit väldigt viktigt för mig.

FAKTA

Namn: Fredrik Lundström

Ålder: 33

Jobbar som: Driver det egna företaget *FLB Ställningar*

Bor: Skurup

Familj: Sambo och två döttrar, 5 och 2 år

Kuriosa: Bäst på grillen är vilt och fågel, marinerad i något gott.

Kansliet sammanfattar

Trähus blir alltmer vanliga, och därmed blir behovet av att skydda dem under produktionstiden oerhört viktigt. I "Kansliet sammanfattar" kan man läsa om det och om andra viktiga punkter som inte tas upp på andra ställen i tidningen.

Väderskyddat byggande

Håkan Carlsson, kanslichef för STIB, berättar att byggherrar och beställare ser att byggnationer i trä ökar och kommer att fortsätta öka i framtiden, framförallt stommar. Att bygga i trä ger mindre klimatpåverkan än när man bygger i betong. Däremot är trä känsligt under själva produktionsperioden och behöver väderskyddas. Skanska har sökt finansiering genom SBUF (Svenska Byggbranschens Utvecklingsfond) och driver projektet "väderskyddat byggande" för att komma fram till hur man ekonomiskt och effektivt kan skydda konstruktionerna. I en workshop som ägde rum i maj hade Skanska bjudit in leverantörer av trästommar, väderskyddsleverantörer och ställningsentreprenörer, tillsammans med RISE (före detta SP).

– Initialt bara för att bolla idéer och lösningar för att sedan jobba vidare med, säger Håkan Carlsson.

Validering av utländsk arbetskraft

I Yrkesrådet bestämdes att tre av BYNs godkända utbildningsgivare, STAR i Dalarna, Ställningsskolan och STIB, ska komma fram till ett gemensamt sätt att bedriva validering av utländsk utbildning. Utbildningsgivarna utformar både omfattningen av utbildningen och vad den ska innehålla, så att man kan bemöta den stora vågen av utländsk arbetskraft. Men också tillmötesgå ställningsentreprenörernas behov av arbetskraftsförsörjning.

– Eftersom BYNs validering ligger nere just nu finns ett stort behov av att vi kommer igång ordentligt och att vi har en samsyn för hur validering ska hanteras. Det här blir också ett sätt att tydligare belysa skillnaden mellan oss och de oseriösa aktörer som finns på marknaden, säger Håkan Carlsson.

Kontroll av ställning

Intresset för beställarkurserna ökar, och i början av juni höll STIB en kurs för SSAB

för ungefär hundra stycken. Och i maj höll STIB en information för Byggnads i Göteborg om vad man ska tänka på när man kontrollerar en ställning i samband med inspektion. Byggnads har löpande informationsträffar runt om i landet och just nu fokuserar man mycket på ställning. Även om det är lång väg att gå kan man verkligen märka att intresset och kunskapen för ställningar ökar. Håkan Carlsson berättar att det händer jättemycket positivt just nu i branschen.

Tekniska kommittén

I den tekniska kommittén har man länge pratat om problem med typkontroller. Dels är de oerhört svårtolkade och det krävs närmast att man är tekniker för att tolka dem, när det borde göras begripligt för användarna. Och dels innehåller de en hel del felaktigheter. STIB eftersträvar ett gemensamt sätt att utforma dem, att man enkelt ska kunna gå in och hämta information, men även att man måste se till att de inte skiljer sig så mycket åt.

– De flesta ställningssystem är ganska lika. Det är oftast runda rör som sätts ihop, och det skiljer sig inte jättemycket åt i spirallaster. Ändå ser typkontrollerna helt olika ut, säger Håkan Carlsson.

Tidigare såg man att två närmast identiska fabrikat hade markant olika värden. Vid en närmare titt visade det sig att fabrikkatet med de högsta värdena hade säkerhetsfaktorn inräknad.

– Det är katastrof. RISE har råkat räkna in säkerhetsfaktorn och det innebär att ställningarna kan byggas helt utan säkerhetsmarginal, det är oerhört allvarligt, säger han.

Nu har STIB tillsammans med ställningskonsulten Ingvar Martinsson satt samman ett underlag inför att de ska träffa RISE.

Man har också pratat om intagsbryggor. De är väldigt svåra att beräkna och de finns inte med i några monteringsinstruktioner. Det här är ett problem för tillverkarna för det finns ingen struktur för hur man ska beräkna dem. Genom tekniska kommittén försöker man nu komma fram till ett gemensamt synsätt, och utifrån det kan tillverkarna sedan plocka fram typfall.

*Text: Daniel Pernikliski
Bild: Peter Gustafsson*

STIB välkomnar nya medlemmar

Altum Service AB,
Umeå

Byggfajt AB,
Blentarp

**Byggnadsställningsentreprenad
i Stockholm AB,**
Tyresö

**Fasad & Byggnadsställningar
B.I.F. HB,**
Sollentuna

IBS i Göteborg AB,
Oskarshamn

IBS i Kalmar AB,
Oskarshamn

IBS i Östergötland AB,
Oskarshamn

MT Ställningar AB,
Laholm

Prodeca Bygg & Montage AB,
Göteborg

Ställningsarmén AB,
Kungens Kurva

Ställningsbolaget i Järna AB,
Järna

Ställningsjouren Uppsala AB,
Uppsala

**Svenska Höjdbolaget
i Kristianstad AB,**
Kristianstad

**Vätterstadens
Ställningsmontage AB,**
Jönköping

PRISTAGARE I KORSDRET 2/2017

1:a pris

10 trisslotter

Glenn Karlsson Uddevalla

2:a pris

5 trisslotter

Lars-Göran Johansson, Höllviken

3:e-5:e pris

L-G Nilsson, Sölvesborg

Anneli, Bröderna Falk Byggnadsställningar AB,
Jönköping

May Hassel, Lomma

LÖSNING KORSDORD STÄLLNINGSAKTUELLT NR 2 /2017

			V	S	Y	G												
	I	S	J	A	K	T	E	R	N	A								
		N	N	N	A	N		O	L	A								
		Å	L		A	R	E	A	L	E	R							
	Ö	L	B	U	R	K		B	L	A	R							
		J	E	T		T	R	E		S	A							
	M	Å	L	A	S		A	R	M	E								
		P	Y	N	T	A	T		A	R	O							
		A	S		A	R	T	O	N		B							
		O	R	N	E	R	A		C	A	T	S						
Ä		M		I		Ä	N	I	K	T	A	H	V	E				
	G	R	A	N	N		G	R	A	N	S	E	T	N	Ä	R		
	G	E	N	E	R	Ö	S	A		G	R	I	L	L	K	O	R	V
	S	E	D		U	R		T	S		E	G		A	L	T		E
	K	L	E	N	T		F	A	L	K		N	A	S	A		F	R
G	A	L	L	R	A	D	E		A	N	G	A	V		R	A	R	A
	L	A			T	I	L	L	F	Ä	L	L	I	G	T	V	I	S

STIB-AUKTORISERADE FÖRETAG

AB Br. Falks Byggnadsställningar

Monteringsställningar AB

ABC Ställningsmontage AB

Murbiten Ställning AB

AC Ställningsmontage AB

Plus Montage AB

AC Ställningsmontage Forsmark AB

Ramirent Safe Access AB

Aros Byggställningar AB

rapid hyrställningar AB

Bege Plattform & Ställning AB

RSG Ställningar AB

Bergnäsets Ställningsmontage i Luleå AB

Safecon Byggnadsställningar AB

Br. Birgersson Bygg AB

Sjöbergs Ställningar AB

Bromölla Ställningsmontage AB

Ställningsbyggarna i Sundsvall AB

Expandra Byggnadsställningar AB

Ställningsmontage & Industrijämsnt AB

Gillis Ställningar AB

Ställningsmontage Syd AB

Gästriklands Byggnadsställningar AB

Ställningsmontage Z AB

Hermansson Byggställningar AB

Sydställningar i Sölvesborg AB

Hyrex AB

Veberöds Ställningsmontage AB

IBS Byggnadsställningar AB

Vikströms Byggnadsställningar AB

JPK Byggställningar AB

XERVON Sweden AB

JUF Byggnadsställningar AB

Malmö Ställningsservice AB

Midroc Ställningar AB

R13 Halkskydd

Trappor med högsta
halkskyddsklass
iht. DIN 51130

Kontakt
Johan Karlsson
+46 (0) 31-17 17 54

Välj säkerhet och kvalitet
Ställningsplank, trappor och tillbehör
kompatibla till alla stora ställningssystem

PETEX Täck

- ✓ Bredare sortiment
- ✓ Effektivare leveranser
- ✓ Hämtdepåer

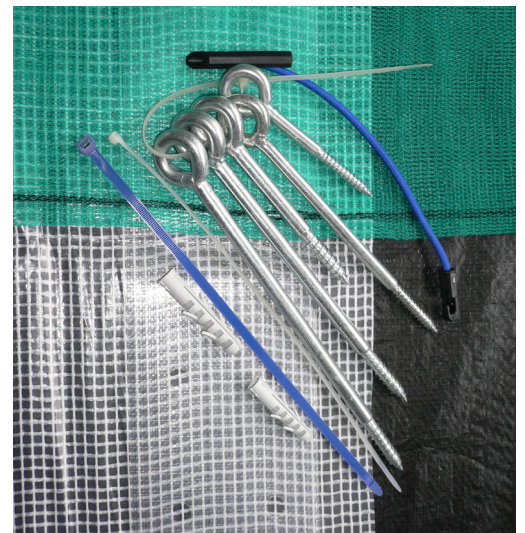
Ring Peter, 070-424 35 45, eller besök vår hemsida.
Välkommen!

P.S.P.
INTERNATIONAL AB

Speditionsvägen 27, 142 50 Skogås
petex@pspinternational.se
www.pspinternational.se

PETEX Täck

Ett väderskydd av högsta kvalitet för
alla typer av byggnadsarbeten

Fråga alltid P.S.P. om
Petex® Täck väderskydd och tillbehör!

SOMMARKRYSS STÄLLINGSAKTUELLT 1/2018

											Tog guld		Visitera Plats för bugatti		Sårspår Hud- åkomma		Inte nu Julikis			
											Sitter på tron									
											Förälder Inne- boende				Tilltal Slå i dörren				Tjugo	
											Satte sitt namn på spel						Icke Motsva- rande			
											Går ofta söderut		Låta få Ytvidd		Den kan vara envis		Gott- göra Före EU		Brukas inte till maräng	
Hörs vid fara		Vred		Kråklåt		Insekt		Brukar bagare		Firas i mars										
Verkliga		Många		Nalla varor Växt		Sjäng Elton John om Böna		Kraxig Sup- porter		Noviser och lekmän										
Är gemen		2018		Sänder annons Groddjur		Nykter orden Parti		Data- ord Hasta		Information Tal										
Kan clown vara		Finka		Liten flygare Kryp		Astat Uppsyn		Emedan Gunde Svan		På bil i Vilnius Stuga										
Kan clown vara		Finka		Kan osäker Vått mätt		1000 meter		Förvän- tar sig Dryck		Person- fråga										
Inställ- samt tal		Gripa		Kan osäker Vått mätt		1000 meter		Förvän- tar sig Dryck		Han var Tinas ex										
Träd				Sådan har last- fordon				Gör betrak- taren		Kan ses i ställ- ning										

© www.korsordsexpert.se 2018 #956

Lösningen skickas till:

Ställningsentreprenörerna (korsord)
Box 38
294 21 Sölvesborg

**Senast inlämning av korsord
nr 1/2018 är den 15/9-2018.**

Bland de rätta svaren lottar vi ut följande:

- 1:a pris 10 st. trisslotter
- 2:a pris 5 st. trisslotter
- 3-5 pris 2 st. trisslotter

Namn: _____

Adress: _____

Postnr: Ort: _____

FW FACKVERKSSYSTEM GÖR DET OMÖJLIGA ENKELT

Mångsidig problemlösare med obegränsade tillämpningar

Östermalms Saluhall - FW Fackverkssystem med 21,2m fri spännvidd bar upp 918m² undertaksställning, 11 meter över golvet.

Allround FW Fackverkssystem. Bara fantasin sätter gränserna!
Bygg snabbt och smidigt stödbalkar, utkrängingar, hängställningar
och arbetsplattformar med stora spännvidder och hög lastkapacitet.
Skanna QR-koden och se filmen om projektet.

www.layher.se

Glad sommar önskar vi på

Layher®

Mer möjligheter. Ställningssystemet.